

Sınavla Öğrenci Alan Ortaöğretim Okullarının Pansiyonunda Kalan Öğrencilerin Pansiyonla İlgili Görüşleri

The Responses of Examination Passed Secondary School Student's to their Place of Communal Residence

Süleyman KARATAŞ*
Meryem ATICI**

Öz: Bu araştırmanın amacı, sınavla öğrenci alan ortaöğretim okullarının pansiyonunda kalan öğrencilerin pansiyonla ilgili görüşlerini belirlemektir. Araştırmanın evrenini 2013-2014 eğitim öğretim yılında Antalya Korkuteli Fatma Mehmet Cadıl Anadolu Öğretmen Lisesi pansiyonunda kalan 90 öğrenci, örnekleme de bu pansiyonda barınan kolay örnekleme yöntemine uygun seçilen 6 kız öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma nitel bir araştırma olup iç içe geçmiş tek durum deseniyle kurgulanmış bir durum çalışmasıdır. Araştırmanın verileri yarı yapılandırılmış görüşme formuyla bireysel görüşme yoluyla elde edilmiştir. Araştırma sonucunda öğrencilerin pansiyonda kalmaktan mutlu oldukları, pansiyonda kalmanın onların sosyal gelişimlerine katkı sağladığı, nöbet tutan öğretmenleriyle iletişimlerini güçlendirdiği, öğretmenlerinin anne-baba yokluğunu fazla hissettirmedikleri, yemeklerden memnun oldukları, ama temizlikten, idarecilerinin tavırlarından, en önemlisi sürekli diğer okullarla rekabete zorlanmaktan memnun olmadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: Pansiyonda barınan öğrenci, öğrenci memnuniyeti, rekabet

Abstract: The purpose of this study was to determine examination passed secondary school student's opinions about their communal residence while attending their courses. The research group comprised 90 students at the Antalya Korkuteli Fatma Mehmet Cadil Anatolian Teacher Training High School in the 2013-2014 academic year and the sample of six female students staying in the hostel were selected according to the convenient sampling method. This was a qualitative research and a single case design with embedded units. Research data was obtained through individual interviews with a semi-structured interview form. The results showed that the students were happy to stay in this residence. Staying at this communal residence contributed to their social development and strengthened their relationship with their teachers. And further, their teachers did not make them feel the lack of their parents. They were satisfied with the food but were not satisfied with the cleaning or the attitude of the administrator. Their greatest sense of dissatisfaction came from being forced to compete with other schools' students.

Keywords: Students in hostels, student satisfaction, competition

Giriş

Türkiye'de Fen Liseleri, Sosyal Bilimler Liseleri, Anadolu Öğretmen Lisesi ve Anadolu Liselerine girebilmek ancak sınavlarla mümkün olmaktadır. Ülke genelinde yapılan OKS, SBS ve son yıllarda TEOG sınavlarıyla öğrenciler bu kurumlara tercih yaparak yerleştirilmektedirler.

* Yrd. Doç. Dr., Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Antalya, skaratas@akdeniz.edu.tr

** M.A., Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Antalya, meryem_atici_87@hotmail.com

Bu da onlara başka ilçe ya da ildeki okulları tercih edebilme imkânı sunmaktadır. Öğrencilerin kendi ilçe ya da illerinden başka bir yerdeki okula yerleşmesi durumunda ise barınma sorunu ortaya çıkmaktadır. Barınmayla ilgili sorunların çözümünde okul pansiyonları çözümlerden biridir. Bu şekilde bir ortaöğretim kurumuna devam etmek isteyen öğrenciler, orta ergenlik dönemlerini (14-18 yaşında) ailelerinden ve evlerinden uzakta, pansiyonlu okullarda kalarak geçirmek zorundadırlar (Balay, Kaya, & Doğu, 2012).

Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı pansiyonlara öğrenciler parasız yatılı ve paralı yatılı olmak üzere iki şekilde yerleştirilir. Okulların parasız yatılı ve bursluluk kontenjanı her öğretim yılından önce Millî Eğitim Bakanlığı'na tespit olunur. Kontenjanlarının tespiti 08.12.1983 tarih ve 18245 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan "Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı, İlköğretim, Lise ve Dengi Okullarda Burs, Parasız Yatılılık ve Sosyal Yardımlar Yönetmeliği"ne uygun olarak yapılır. Belirlenen kontenjanların %15'i, 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanununun kapsamına giren çocuklara; %30'u, oturdukları yerde devam edeceği düzeyde ve türde okul bulunmayanlara öncelik tanınmak kaydıyla illerin gelişmişlik göstergesi dikkate alınarak maddî imkânlardan yoksun ve başarılı çocuklara; %25'i öğretmen çocuklarına ve %30'u, diğer öğrencilere ayrılır (MEB, 2005).

Parasız yatılı olarak alınan öğrencilerin kitap, eğitim araç-gereçleri, barınma ve yiyeceklerinin yanında elbise, pardösü, gömlek, iç çamaşır, çorap, ayakkabı, kravat, havlu, eşofman, pijama, terlik gibi ihtiyaçları da kullanma süresine göre 1 ile 3 yılda bir olmak üzere sosyal yardımlarda yapılır. Pansiyonlarda kalan öğrencilerin hangi hallerde yatılılığının sona ermesine ilişkin hükümler ise aynı yönetmeliğin 11. maddesinde sıralanmıştır. Paralı yatılı kontenjanı da yine Millî Eğitim Bakanlığı'na belirlenir. Şayet paralı yatılı okumak isteyen öğrencilerin sayısı pansiyona ait kontenjanı aştığı takdirde bu öğrencilerin kabullerinde okul pansiyonları yönetmeliğinin 6. Maddesindeki sıraya uyulur:

- a) Yurt dışındaki vatandaşlarımızın çocukları,
- b) Mahrumiyet bölgelerinde devam edeceği düzeyde ve türde okul bulunmayan yerlerden gelen öğrenciler,
- c) Mahrumiyet bölgesi dışında olup devam edeceği düzeyde ve türde okul bulunmayan yerlerden gelen öğrenciler,
- d) Devam edeceği düzeyde ve türde okul bulunduğu halde bakacak kimseleri bulunmayan öğrenciler,

Pansiyonlarda paralı yatılı olarak kalma koşulları, pansiyon ücretlerinin tespiti, ücretlerin ödenmesi ile ilgili hükümler 13.08.1982 tarih ve 17781 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 2698 sayılı Millî Eğitim Bakanlığı Okul Pansiyonları Kanunu ile belirlenmiştir (MEB, 2005).

Bu okullarda öğrenciler anne ve babalarından ayrı olarak, ev ve bir aile ortamından uzakta, anne ve baba sıcaklığına, kardeş sevgisine en çok ihtiyaç duydukları gelişim döneminde yatılı olarak öğrenim görmektedir. Öğrenciler okulun bulunduğu iklim ve coğrafi koşullara göre bazen ayda bir, bazen iki ayda bir veya daha fazla bir zaman dilimine göre ancak ailelerinin yanına gidip ihtiyaç duydukları aile ortamına ulaşabilmektedir. Eğitimde fırsat eşitliğinin tartışılmaz olduğu çağımızda bu şekilde öğrenim gören öğrencilerin, ailesinin yanı başında öğrenim gören öğrencilerle aynı olanaklara sahip olamadıkları dikkate alındığında bu öğrencilerin her tür ihtiyacına cevap verebilme sorumluluğu bu okullarda görev yapan yönetici ve öğretmenlerdedir.

Diğer taraftan pansiyonlarda kalan öğrencilerin giyim, ısınma, barınma, kırtasiye, yemek, harçlık ve muayene-tedavi giderleri gibi yaşamsal ihtiyaçları Okul Pansiyonları Yönetmeliği gereğince Millî Eğitim Bakanlığı'na karşılanmaktadır. Pansiyonlarda kalan öğrenciler, orta-

öğrenim süreleri boyunca hayatlarının 2/3'ünü pansiyonlarda ve 1/3'ünü ise okullarında geçirmektedirler.

Bu araştırmada “*Sınavla öğrenci alan ortaöğretim okullarının pansiyonunda kalan öğrencilerin pansiyonla ilgili düşünceleri nelerdir?*” problem cümlesine uygun araştırmada aşağıdaki alt problemlere yanıt aranmıştır.

1. Evlerinden ayrılıp bu pansiyona geldiklerinde hayatlarındaki değişimlerle ilgili düşünceleri nelerdir?
2. Pansiyonda ailelerinin eksikliğini hissettirmemek için yapılanlar hakkındaki düşünceleri nelerdir?
3. Pansiyonda nöbet tutan öğretmenleriyle olan iletişimleri hakkındaki düşünceleri nelerdir?
4. Pansiyondaki olumlu ve olumsuz şeylerle ilgili düşünceleri nelerdir?
5. Pansiyonlu okulların neye benzediğiyle ilgili düşünceleri nelerdir?

Yöntem

Bu araştırmada sınavla öğrenci alan ortaöğretim okullarının pansiyonunda kalan öğrencilerin pansiyonla ilgili düşüncelerini derinlemesine belirleyebilmek amaçlandığından nitel bir araştırmadır ve araştırmada iç içe geçmiş tek durum deseni kullanılmıştır. Nitel araştırmalar tarafından “*gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik bir sürecin izlendiği araştırma*” olarak tanımlanmıştır. Diğer taraftan araştırmada durum çalışması yöntemi kullanılmıştır. Durum çalışması, güncel bir olguyu kendi gerçek yaşam çerçevesi içinde çalışan, olgu ve içinde bulunduğu içerik arasındaki sınırların kesin hatlarıyla belirgin olmadığı ve birden fazla kanıt veya veri kaynağının mevcut olduğu durumlarda kullanılan, görgül bir araştırma yöntemidir (Yıldırım, & Şimşek, 2006, 135; Günbayı, & Yassıkaya, 2011; Karasar, 2011, 48).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2013-2014 eğitim öğretim yılında Antalya ili Korkuteli ilçesi Fatma Mehmet Cadıl Anadolu Öğretmen Lisesi pansiyonunda kalan 90 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu oluşturan Korkuteli Fatma Mehmet Cadıl Anadolu Öğretmen Lisesi'nin pansiyonunda kalan 6 öğrenci ile görüşme yapılmıştır. Bu çalışma grubundaki 2 öğrenci (K₁₁₋₁ ve K₁₁₋₂) 11. Sınıf öğrencisi, 2 öğrenci (K₁₀₋₁ ve K₁₀₋₂) 10. Sınıf öğrencisi, 2 öğrenci (K₉₋₁ ve K₉₋₂) 9. Sınıf öğrencisidir. Görüşmede katılımcı istekliliği gözetilmiştir.

Tablo 1. Görüşmeye Katılan Öğrencilerin Özellikleri

Katılımcılar	K ₁₁₋₁	K ₁₁₋₂	K ₁₀₋₁	K ₁₀₋₂	K ₉₋₁	K ₉₋₂
Yaş	16	16	15	15	14	14
Sınıf	11	11	10	10	9	9
Cinsiyet	Kız	Kız	Kız	Kız	Kız	Kız

Veri Toplama Aracı

Araştırmanın veri toplama tekniği bireysel görüşmedir. Stewart ve Cash (1985) görüşmeyi “*önceden belirlenmiş ve ciddi bir amaç için yapılan, soru sorma ve yanıtlama tarzına dayalı karşılıklı ve etkileşimli bir iletişim süreci*” olarak tanımlamıştır (Yıldırım, & Şimşek, 2008). Siedman'a (1991) göre görüşme tekniğinin kullanılmasının temel amacı genellikle bir hipotezi test etmek değil; aksine diğer insanların deneyimlerini ve bu deneyimleri nasıl anlamlandırır-

dıklarını anlamaya çalışmaktadır. Bu nedenle odaklanılan nokta diğer insanların öyküleri, betimleri ve düşünceleridir, yani kişinin zihindeki kültürel kategorileridir (Günbayı, & Yassıkaya, 2011).

Görüşmedeyarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak yapılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu, kavramsal çerçeve oluşturulduktan, alanyazın çalışması yapıp ön görüşmeler yapıldıktan sonra uzmanların da görüşleri alınarak hazırlanmıştır. Öğrencilere şu sorular sorulmuştur: “Evinizden ayrılıp bu okula geldiğinizde hayatınızda nasıl bir değişim oldu?”, “Anne ve babanızdan ayrı olmak sizde herhangi bir eksiklik duygusu yaratıyor mu? Okulda ailenizin eksikliğini hissettirmemek için neler yapıldığını düşünüyorsunuz?”, “Pansiyonunuzda nöbet tutan öğretmenlerinizle olan iletişiminiz hakkında neler düşünüyorsunuz? Öğretmenlerinizle rahat konuşabildiğinizi düşünüyor musunuz? Anne babanızla konuşabildiğiniz gibi öğretmenlerinizle konuşabildiğinizi, onların sizi anne babanız gibi anlamaya çalıştıklarını düşünüyor musunuz?”, “Pansiyonunuzla ilgili sevdiğiniz ve sevmediğiniz şeyler nelerdir? Örnek verebilir misiniz? Neden?”, “Pansiyonlu liseyi bir şeye benzetmeniz gerekirse (makine, eşya, bitki, hayvan gibi) neye benzetirdiniz? Neden?”. Sorular verilen cevaplara göre çeşitlenmiş, kişinin daha detaylı bilgi vermesi sağlanmaya çalışılmıştır.

Bulgular

Öğrencilerin pansiyonla ilgili görüşlerini öğrenebilmek için yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak görüşme yapılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular betimsel analiz yöntemi kullanılarak alt problemlerine uygun olarak aşağıda sırasıyla verilmiştir.

1. Pansiyonda Kalan Öğrencilerin Evlerinden Ayrılıp Pansiyona Geldiklerinde Hayatlarındaki Değişimlerle İlgili Görüşleri

Bence iyi yönde değişim çok oldu çünkü yurttan kalmayı öğrendim. Üniversiteye gidince daha farklı şehirlere gideceğiz. Kendi başıma hareket edebilmeyi, bazı sorumluluklar almayı öğrendim. Ütü yapmasını bile bilmiyordum, buraya gelince öğrendim. Bence katkıları baya büyük oldu. Olumsuz yönleri de var. Ailenden ayrılıyorsun. Ama yine de alışıyorsun bir müddet sonra (K₁₁-1).

Hayatımda büyük bir değişiklik oldu. Ailem bana güveniyordu. Burada idareci herkesi bir tuttuğu için burada ne güven ne de aile ortamı var. Bu yüzden çok olumsuz etkilerini görüyorum. Psikolojik olarak insanı çok sarsıyor. Ayrıca yemekhanede yemek işlerinde de istemediğim ya da alerjimiz olan yemeği yiyemiyoruz doğal olarak. Eğer evde olsaydık anne babamız bunları bildiği için önümüze öyle yemekler koymazlardı. Herkes bir tutuluyor. Bunu da doğru bulmuyorum. Ayrımcılık yapıldığı zamanlarda da bunun etkisini görüyoruz (K₁₁-2).

Çok fazla oldu. İlk önce okul, arkadaşlarım, öğretmenlerim tamamen değişti. Buradakilere alışmakta biraz zorlandım. İklim koşullarında zorlandım. Burası soğuk ve kuru bir yer. Bir de yurt hayatı biraz zor geldi. Evde rahattım karışanım yoktu. Buradaki gibi zorunluluğum yoktu. Başlarda biraz zorlandım (K₁₀-1).

Arkadaş ortamında bazı farklılıklar oldu. Kendi ayaklarım üzerinde durmayı öğrendim aslında. Ders çok çalışmıyordum burada çalışmaya başladım (K₁₀-2).

Evim o kadar da önemli değildi. Hayatımda güzel şeyler oldu. Müdür yardımcımız olmasa tek sevdiğim şey pansiyon daha iyi olacak. Müdür yardımcısı olmasa pansiyonda düzen olmaz diyorlar. Bu laf yatıştırıyor biraz. Yoksa o da olmayacak. Yurt ortamı evden daha iyi. Çünkü evde hiçbir şeyim düzenli değil. Saat 11’de kalkıyordum. Okula gitmeden kahvaltı etmiyordum. En azından burada illaki kahvaltı ediyorum (K₉-1).

Çok şey değişti. Sorumluluk alma daha çok gelişti. Toplu yaşamayı öğrendim. Birlikte bir şeyleri paylaşmayı, birlikte gülmeyi, birlikte ağlamayı öğrendim (K₉-2).

Pansiyonda kalan öğrencilerin evlerinden ayrılıp pansiyona geldiklerinde hayatlarındaki değişimlerle ilgili görüşleri genel olarak değerlendirildiğinde öğrencilerin, kendi ayakları üzerinde durabilmeyi öğrendikleri öğrencilerin; “*Arkadaş ortamında bazı farklılıklar oldu. Kendi ayaklarım üzerinde durmayı öğrendim aslında*” ifadelerinden anlaşılmaktadır. Yine öğrenciler “*Kendi başıma hareket edebilmeyi, bazı sorumluluklar almayı öğrendim*”. “*Çok şey değişti. Sorumluluk alma daha çok gelişti*” ifadelerinden sorumluluk alabilmeyi öğrendiklerini, “*Ders çok çalışmıyordum, burada çalışmaya başladım*” ifadesiyle düzenli ders çalışabilme alışkanlığını kazandıklarını, “*Toplu yaşamayı öğrendim*” ifadesiyle toplu yaşayabilmeyi, “*Birlikte bir şeyleri paylaşmayı, birlikte gülmeyi, birlikte ağlamayı öğrendim*” ifadesiyle de birlikte hareket edebilmeyi öğrendiklerini belirtmişlerdir.

2. Pansiyonda Ailelerinin Eksikliklerini Hissettirmemek İçin Yapılanlar

Başlarda alışamadığım için ailemin eksikliğini hissettim. Ama öğretmenlerim alışmama baya yardımcı oldu. Öğretmenlerim annem gibi davranıyorlar (K₁₁-1).

Hayır hissetmiyorum. Çünkü burada bir olay olsa aradığım zaman arkamda olacaklarını biliyorum, öyle bir eksikliğim olmadı. Ağladığım zaman burada konuşabildiğim öğretmenlerim ve arkadaşlarım var. Böyle bir eksikliğim hiç olmadı (K₁₀-1).

Öğretmenler bizimle yakın temasta duruyor. Ailemizin yokluğunu hissettirmemeye çalışıyorlar ve hissettirmiyorlar da. İdareciler de bizim iyi olmamız için ellerinden geleni yapıyorlar (K₁₀-2).

Burada öğretmenlerimiz bize annemiz gibi bizimle sevgi ve şefkat içindeler. Bu eksikliği çok fazla görmüyoruz burada. Arkadaşlar kardeş gibi. Birliktelik var. Pek fazla hissetmiyoruz ama anne baba gibi olmuyor (K₉-1).

Pansiyonda ailelerinin eksikliğini hissettirmemek için yapılanlar hakkındaki düşünceleri sorulduğunda “*Başlarda alışamadığım için ailemin eksikliğini hissettim*” ifadesiyle ailesinin eksikliğini hissettiğini belirtenlerin yanı sıra “*Hayır hissetmiyorum. Çünkü burada bir olay olsa aradığım zaman arkamda olacaklarını biliyorum öyle bir eksikliğim olmadı*”, “*Öğretmenler bizimle yakın temasta duruyor. Ailemizin yokluğunu hissettirmemeye çalışıyorlar ve hissettirmiyorlar da*”, “*Burada öğretmenlerimiz bize annemiz gibi bizimle sevgi ve şefkat içindeler. Bu eksikliği çok fazla görmüyoruz burada*” ifadeleriyle herhangi bir eksiklik hissetmediklerini, pansiyonda ailelerinin eksikliğini hissettirmemek için öğretmenlerin ve idarenin çabaladığını belirtenler de bulunmaktadır.

3. Öğrencilerin Pansiyonda Nöbet Tutan Öğretmenlerle İletişimlerine İlişkin Görüşleri

İletişimimde bir sıkıntı yok. Hepsini seviyorum. Çünkü hepsi yardım etmeye odaklı. Kapılarını çaldığımda bir şey istediğimde hiçbir zaman geri çevirmiyorlar. Rahatlıkla konuşabiliyorum. Annem babam gibi yardımcı olmaya çalışıyorlar ama ne kadar olsa da bir müddet sonra olmaz sonuçta annen farklı öğretmen farklı. Araya mesafe giriyor bir müddet sonra. Beni anlamaya çalışıyorlar öğretmenlerim (K₁₁-1).

Öğretmenlerden öğretmene değişiyor. Bazı öğretmenler neyin nasıl yapıldığını bilmedikleri için olur olmaz şeyi çok basit bir şeyi bile abartabiliyorlar. Rahat konuşamıyorum. Bu yüzden insan kendini yalnız hissediyor. Bütün öğretmenler için geçerli değil ama bu sadece 1-2 öğretmenle sıkıntınızı paylaşabiliyorsunuz. Diğerleriyle olmuyor ki onların da derdi bir günlük nöbetimde sorun çıkmadan nöbeti tamamlamak oluyor. Bizi anlamaya çalıştıklarını düşünmüyorum. Çünkü genelde hiç kimse başkasının çocuğunu kendi çocuğu gibi düşünemez ve başkasının çocuğuna da kendi çocuğuna yaptığı muameleyi yapamaz. Bu yüzden onların da bizi ne anladığını ne de anlamaya çalıştığını düşünüyorum. Sadece birkaç istisna hoca var onlar buna dahil değil (K₁₁-2).

Rahat bir şekilde iletişim kurabiliyorum. Anlıyorlar. Mesela geçen sene ailemiz konusunda sinir krizleri geçirdiğimiz olmuştu gerçekten çok yardımcı oldu öğretmenlerimiz (K₁₀-1).

Dışarıdan gelen öğretmenlerin bazılarıyla iyi iletişim kuruyorum bazılarıyla da kuramıyorum. Bize yaklaşımları farklı olduğu için. Onlar dinlemeye çalışıyorlar, ama ailem gibi konuşamıyorum onlarla. Öğretmenlerim beni bazı konularda anlayabiliyorlar ama bazı konularda da anlayamıyorlar, ama idare ediyorum. Mesela ders çalışma konusunda anlayabiliyorum, bazen bazen de anlatamıyorum (K₁₀-2).

Okuldan olan öğretmenlerimle daha çok görüşüyorum. Anlayabiliyorlar ama annem babamla konuştuğum kadar rahat konuşamıyorum (K₉-1).

Ben hepsiyle rahat konuşuyorum. Sıkıntım olduğunda hepsiyle paylaşıyorum. Ailemle konuştuğumdan daha rahat konuşuyorum. Bence annem babamdan daha iyi anlıyorlar beni. Annemle babamın beni anlamadığını düşünüyorum (K₉-2).

Pansiyonda nöbet tutan öğretmenlerle olan iletişimleriyle ilgili görüşleri genel olarak değerlendirildiğinde öğrencilerin öğretmenleriyle iletişimlerinde rahat oldukları “İletişimimde bir sıkıntı yok. Hepsini seviyorum. Çünkü hepsi yardım etmeye odaklı”, “Rahat bir şekilde iletişim kurabiliyorum. Anlıyorlar”, “Ben hepsiyle rahat konuşuyorum. Sıkıntım olduğunda hepsiyle paylaşıyorum. Ailemle konuştuğumdan daha rahat konuşuyorum. Bence annem babamdan daha iyi anlıyorlar beni” ifadelerinden anlaşılmaktadır. Bazı öğrencilerin de “Öğretmenlerden öğretmene değişiyor”, “Dışarıdan gelen öğretmenlerin bazılarıyla iyi iletişim kuruyorum bazılarıyla da kuramıyorum. Bize yaklaşımları farklı olduğu için”, “Okuldan olan öğretmenlerimle daha çok görüşüyorum” ifadelerinden kendi okullarından olan öğretmenlerle daha rahat iletişim kurabildikleri anlaşılmaktadır.

4. Öğrencilerin Pansiyonda Yaşadıkları Olumlu ve Olumsuz Şeyler Üzerine Görüşleri

Kendi okulumuzun öğretmenleri ve diğer okullardan gelen öğretmenler başımızda olunca soru sorabiliyoruz istediğimiz şekilde. Hiçbir şekilde terslemiyorlar bizi. İmkânlarımız daha fazla diğer yurtlara göre. Bu yönünü seviyorum. Sevmediğim yönü de devlet yurdu olduğu için bazı kısıtlamalar gerekiyor. Bunu sevmiyorum. Telefonların toplanması mesela. Pansiyonu pek temiz bulmuyorum ayrıca. Tabaklarda yemek kalıntıları oluyor bazen. Yemekleri iyi genelde. Onu iyi buluyorum. Ispanak, pırasa yemiyoruz pek. Ama sanırım mecbur olduğu için çıkıyor bu yemekler. Bir şey de diyemiyoruz artık (K₁₁-1).

Telefonun yasaklanması. Bunu sevmiyorum, çünkü iletişimimize engel oluyorlar. Fazla sevdiğim bir yönü yok; ama arkadaşlarımızla bir arada olmak güzel bir şey. O da herkese mahsus bir şey değil. Anlaşabiliyorsan eğer arkadaşlarıyla bu iyi bir şey ama başka iyi bir yönü de yok. Etüt saati olduğu zaman herkes aynı saatte ders çalışmak istemeyebilir. Etüde yiyecek götürmek yasak. Yemek ve temizlik konusunda da temiz olmadığını düşünüyorum. Yemeğe geç gittiğimiz zaman “Her yeri temizledik artık neden geldiniz” gibi çıkışlarda bulunuyorlar. Yemeklerde mutlaka yabancı bir madde çıkıyor. Ve ekmekler çok fazla dilimleniyor daha sonra tekrar doğramamak için sonra biz bayat ekmek yemek zorunda kalıyoruz. Yemeklerin içerisine kaloriyi tamamlamak için kıyma koyuyorlar oysa bunları koymasalar daha iyi olacak. Sürekli aynı yemekleri yemekten sıkılıyor insan, etten de iğrenmiş durumdayız. Pansiyonun genel temizliği de iyi değil. Sadece özel günlerde ya da teftiş edileceğinde temizlik yapılıyor. Ranzaların altında toz yığını oluyor. Tuvalet kullanımı da kötü, ama temizlikçi görevlilerin de iyi bir şekilde temizlediği peçeteleri sürekli kontrol ettikleri söylenemez (K₁₁-2).

Sevmediğim şeylerin başında okul içerisindeyiz okul bahçesi aynı yer aynı insanlar hiçbir değişiklik yok, hep monoton hayat bu sıkıcı. Bir de mesela bir kişi yüzünden hepimizin ceza alması biraz kötü. Bazen yemekler kötü. Bir de sabah erken kalkmak o çok kötü. Sevdiğim şeyler arkadaşlarımla aynı odadayım iletişim eğlence iyi. Bir de etütler zorunlu olduğu için iyi. Temizliğin çok iyi olduğunu düşünmüyorum. Çünkü odalarda lekeler görüyoruz (K₁₀-1).

Arkadaş ortamım iyi olduğu için arkadaşlarımla birlikte olmayı seviyorum. Telefonlarımızın olmaması büyük sorun. Ama onun da üstesinden geliriz herhalde. Öğretmenlerle sıkı iletişim içerisindeyiz. Ders çalışmamızı iyi etkiliyor. Yemekler annemin yemeklerini tutmaz. Aşçı yemekleri iyi yapıyor. Yemekler bazen çok yağlı oluyor. Çok etli ve sürekli patatesli yemekler yapılıyor. Temizliği idare eder. İki günde bir temizleniyor sanırım. Yerler bazen temiz bazen kirli. Bazen de biz yapıyoruz temizliği (K₁₀-2).

Bu pansiyon güzel bir pansiyon. Bu yıl yeni yapıldı bu konuda şanslıyız ama. Bazı kısıtlamalar var. Ama tabii bunlar gerekli. Kısıtlamaların olmasını sevmiyorum. Yemeklerde çok fazla çeşit yok. Daha fazla çeşit

olsa daha iyi olur. Temizliğinde sorun yok (K₉-1).

Yemekler sürekli tekrar ediyor. Bazen yemekleri abartıyorlar. Kahvaltı sürekli tek düze. Etüt düzeni hiç iyi değil. Zaten artık telefon da verilmiyor. Ortaokuldayken arkadaşlarımla muhabbetin ortasında zil çalıyordu sonra muhabbet edemiyorduk. Ama burada öyle değil. Yurt çarşıya uzak olmasaydı daha iyi olurdu. Temizlik konusunda odada çanta bile bırakmıyoruz. Yorganları katlamak zorundayız o zor oluyor. Dolaplar çok küçük eşyalarım sığmıyor. Başka yurda gittiğimde vestiyerler vardı. Öyle şeyler olsa güzel olur (K₉-2).

Öğrencilerin görüşleri genel olarak değerlendirildiğinde “Kendi okulumuzun öğretmenleri ve diğer okullardan gelen öğretmenler başımızda olunca soru sorabiliyoruz istediğimiz şekilde”, “Bir de etütler zorunlu olduğu için iyi”, “Öğretmenlerle sıkı iletişim içerisindeyiz. Ders çalışmamızı iyi etkiliyor” ifadeleri etütlerin zorunlu olmasının, öğretmenleriyle okul saatleri dışında da iletişim kurabilmelerinin öğrenciler tarafından olumlu görülen şeyler arasında yer aldığını göstermektedir. “Sevmediğim yönü de devlet yurdu olduğu için bazı kısıtlamalar gerekiyor. Bunu sevmiyorum. Telefonların toplanması mesela”, “Telefonun yasaklanması. Bunu sevmiyorum, çünkü iletişimimize engel oluyorlar”, “Telefonlarımızın olmaması büyük sorun”, “Zaten artık telefon da verilmiyor” ifadeleriyle telefonlarının yasaklanmasının ve sadece haftanın belirli saatlerinde kişisel telefonlarıyla iletişim sağlayabilmelerinin öğrencilerin olumsuz olarak saydığı şeyler arasında olduğu görülmektedir. Ayrıca bazı öğrenciler “Pansiyonu pek temiz bulmuyorum ayrıca. Tabaklarda yemek kalıntıları oluyor bazen. Yemekleri iyi genelde”, “Yemek ve temizlik konusunda da temiz olmadığını düşünüyorum.... Pansiyonun genel temizliği de iyi değil. Sadece özel günlerde ya da teftiş edileceğinde temizlik yapılıyor. Ranzaların altında toz yığını oluyor”, “Bazen yemekler kötü. Temizliğin çok iyi olduğunu düşünmüyorum. Çünkü odalarda lekeler görüyoruz”, “Yemekler annemin yemeklerini tutmaz. Aşçı yemekleri iyi yapıyor. Temizliği idare eder. İki günde bir temizleniyor sanırım. Yerler bazen temiz bazen kirli. Bazen de biz yapıyoruz temizliği”, “Yemeklerde çok fazla çeşit yok. Daha fazla çeşit olsa daha iyi olur. Temizliğinde sorun yok”, “Yemekler sürekli tekrar ediyor. Bazen yemekleri abartıyorlar. Kahvaltı sürekli tek düze” şeklindeki ifadeleriyle yemeklerden ve temizlikten memnun kalırken bazıları da bunlardan memnun olmadıklarını belirtmişlerdir.

5. Öğrencilerin Pansiyonlu Liseyi Neye Benzettikleri

Bir çiçek olabilir. Güzel görünüyor, cezp edici, çekici. Gitmediğin zaman üzülüyorsun. Ama içine girince dalı falan koptuğunda olmuyor. Üzülüyorsun da (K₁₁-1).

Öğrencileri koyuna, idarecileri köpeklere, bazı idarecileri de çobana benzetirdim. İdarecilerin bize emir vermeleri üst rütbede oldukları için kendilerini üstün gördükleri için bize bağırmaları. Bağırdukları için köpek gibi görürüm. Bazı idarecilerin ve öğretmenlerin bizi yönetmeye çalıştıkları için de onları çoban gibi görürüm. Bize koyun muamelesi yaptıkları için de biz öğrencileri koyun gibi görürüm (K₁₁-2).

Hamsterların sürekli döndüğü cihaz vardır ya onlara benzetiyorum. Aynı şeyi yaşayıp duruyoruz her gün (K₁₀-1).

Pansiyon bir ağaca benzeyebilir aslında. Çünkü ağacın bir sürü dalları var burada da farklı farklı insanlar var. Bu farklı dallar demek insanların

farklı görüşleri demek. Aslında aynı çatı altındayız ama farklı kollardayız (K₁₀-2).

Karınca yuvası olabilir. Hep birlikte olunması. Birbirimize yardım etmemizden dolayı (K₉-1).

Pancara. Görünüşte çok kötü görünüyor insanlar tadını kötü sanıyor ama biraz işlenince ondan şeker yapıyor. Burası da kuralları biraz değiştirse daha güzel olabilir. Müdür yardımcımız biraz daha yumuşasa çok daha güzel olur (K₉-2).

Öğrenciler pansiyonlu liseyi dışarıdan hoş görüldüğü için çiçeğe, sürekli idarecilerin söyledikleri şeyleri yapmak zorunda oldukları için koyuna, tek düzelikten dolayı hamster çemberine, içerisinde barındırdığı farklı insanlardan dolayı ağaca, toplu yaşanmasından dolayı karınca yuvasına, gelen öğrencilerin verilen eğitimle daha donanımlı hale gelmesinden dolayı da pancara benzettikleri söylenebilir.

Sonuç Tartışma ve Öneriler

Bu çalışmada Korkuteli Fatma Mehmet Cadıl Anadolu Öğretmen Lisesi'nin pansiyonunda kalan öğrencilerinin pansiyona ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya katılan öğrencilerinin genelinin bu okulda öğrenci olmaktan dolayı memnun oldukları belirtilmiştir. Memnun olmalarına rağmen ailelerinden ayrıldıkları için eksiklik hissettikleri; ama bu eksikliği öğretmenleri ve arkadaşları tarafından giderilmeye çalışıldığı belirtilmiştir.

Pansiyonda kaldıkları için hayatlarında olumlu değişiklikler olduğunu söyleyen öğrenciler en büyük değişikliklerin sorumluluk alabilmeleri olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca kendi kararlarını verebildiklerini artık kendi ayakları üzerlerinde durabildiklerini dile getirmişlerdir.

Öğrenciler pansiyonda nöbet tutan öğretmenlerle iyi ilişkiler içinde olduklarını ancak okulun kendi öğretmenleri haricinde nöbet tutan bazı öğretmenlerle ara sıra iletişim sıkıntıları yaşadıklarını belirtmişlerdir.

Pansiyonda temizlik ve yemeklerden memnun olmayan öğrenciler, okuldaki olumsuz bir olaydan dolayı ders ve etüt saatleri dışındaki saatlerde de telefonlarının verilmemesinden dolayı mutsuz olduklarını belirtmişlerdir. Arkadaşlarıyla birlikte olmaları ve etüt saatlerinin bulunmasından dolayı ders çalışmalarının düzene girmesini pansiyonun olumlu bir yönü olarak yorumlamaktadırlar.

Benzer şekilde Yükseköğretim Kredi ve Yurtlar Kurumu'nda barınan öğrenciler üzerine yapılan araştırmalarda da araştırma sonuçlarına benzer sonuçlar elde edilmiştir. Tunç (1992), Yalçın ve Özdemir (2000), Güllü, Kuşdereci, (2011) ve Karataş (2012) tarafından yapılan çalışmalarda öğrencilerin barındığı yurtlarla ilgili olarak, barınma konusunda; yurdun ve odaların daha temiz olması, odalarda kişi sayısının azalması, giriş saatlerinin uzatılması, beslenme konusunda; yemeklerin kaliteli, ucuz ve yemekhanenin temiz olması, temizlik konusunda; tuvalet ve banyolarının daha özenli temizlenmesi, genel temizliğin daha iyi yapılması, sağlık konusunda; yeterli sağlık elemanının, sağlık amacının, revir ve gerekli ilaçların bulunması, sosyal, kültürel ve sportif faaliyetler konusunda ise; faaliyet çeşitlerinin çoğalması, spor yapılabilecek mekânların ve malzemelerin bulunması, tabldot usulü yemek sisteminin öğrenciyi tatmin etmemesi, bu yurtlara kapasitesinden fazla öğrenci alınması ile hizmet kalitesinin düşmesi, üniversite yurtlarının diğerlerine göre hiyerarşik yapısı daha dik ve öğrencilerin kararlara katılımının ve etkileşiminin daha düşük olması gibi isteklerinin tespit edilmesi araştırma bulgularımızla paralel öğrenci beklentilerinin olduğunu göstermektedir.

Öğrenciler toplu yaşamaları, yardımlaşmaları, farklı kişilikte öğrencilerin olmasından dolayı pansiyonu çiçeğe, karınca yuvasına, ağaca benzetmişlerdir. Pansiyondaki tek düzelikten ve kurallara uymak zorunda oldukları için de koyun ve hamster çemberine benzetmişlerdir. Bir kişi de öğrencilerin okulda ve pansiyonda işlemden geçip hayata atıldıkları için pancar bitkisine benzetmiştir.

Eğitimle ilgili verilecek kararlar ve alınacak önlemler, bu kararların ve önlemlerin uygulanacağı yer ve koşulların önceden incelenmesini ve çözümlenmesini gerektirir. Bu yüzden ihtiyaçların neler olduğunu doğru bir şekilde tespit ve analiz edebilmek, uygulamadaki aksaklıkları, sorunları ortaya çıkarmak ve bunları gidermek için önlemler almak çok büyük önem taşımaktadır (Recepoğlu, 2009). Bu okullarda ailenin rolünü öğretmenler üstlenmektedir. Ancak; anne-babanın rolünün bir kısmını öğretmenler üstlenmediği takdirde, eğitim ve öğretimden istenen başarıyı elde edebilmek neredeyse imkânsızdır (Kazu, & Aşkın, 2011).

Sonuç olarak, ortaöğretim dönemindeki öğrencilerin öğrenimlerine devam etmeleri için öğrenci pansiyonlarında kalmaları mevcut ülke şartlarında kaçınılmaz görünmektedir. Bu nedenle okul çalışanları ve ailelerin işbirliği yapmaları, çeşitli çözüm önerileri geliştirerek öğrencilerde pansiyonda kalma durumunun oluşturabileceği olumsuz etkileri en aza indirmek için çaba göstermeleri önem arz etmektedir (Özyürek, & Demiray, 2010).

Öğrenimine devam etmek için zorunlu olarak ailelerinden ayrı kalan öğrencilerin okul ve pansiyonları hakkındaki görüşlerini daha olumlu hale getirebilmek için çeşitli çalışmalar yapılabilir. Bu öneriler şöyle sıralanabilir:

- Okul yönetiminde, öğrenci ve pansiyonlarla ilgili konularda öğrencilerin fikirlerinin dikkate alınması önemli olabilir.
- Çok fazla rekabet ortamı oluşturulmaktan, kıyaslama yapılmaktan kaçınılması yararlı olabilir.
- Öğretmen-öğrenci ilişkileri daha da iyileştirilebilir.
- Pansiyonun temizlenme sıklığının artırılması sağlanabilir.
- Öğrencilere daha geniş kıyafet dolapları ve kitaplıklar sağlanabilir.
- Okul idarecilerinin öğrencilere olan tavırları olumlu yönde değiştirilebilir.

KAYNAKÇA

- Balay, R., Kava, A., & Doğu, Z. (2012). "Ortaöğretim Pansiyonlarında Kalan Lise Öğrencilerinin Öğretmen-Öğrenci İlişisine İlişkin Algıları". *Electronic Journal of Social Sciences*, 11/42, 103-128.
- Güllü, K., & Kuşdereci, S. (2011). "Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumunun Verdiği Hizmetlerin Üniversite Öğrencileri Tarafından Algılanması: Sivas Yurtkur Örneği". *Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 30/1, 185-209,
- Günbayı, İ., & Yassıkaya, B. (2011). "Meslek Liselerinde Çalışan Yönetici ve Öğretmenlerin Leonardo Da Vinci Projesi Hakkında Görüşleri: Bir Durum Çalışması". *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2/3, 13-34.
- İnal, U. (2009). *Adana İl Sınırları İçerisindeki Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında Bulunan Öğretmen ve Öğrencilerin Okul Yaşam Kalitesi Algılarının İncelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Karasar, N. (2011). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. 22. Basım. Ankara: Nobel.
- Karataş, S. (2012). "Yükseköğretim Öğrencilerinin Kredi ve Yurtlar Kurumu Hizmet Kalitesi ve Yurtlardan Memnuniyetleri Üzerine Görüşleri, (Afyonkarahisar-Tınaztepe Yurdu Örneği)". *The Journal of Academic Social Science Studies*, 5/5, 185-200.
- Kazu, İ. Y., & Aşkın, Z. (2011). "Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının Etüt Saatlerinde ve Boş Zaman Etkinliklerinde Karşılaşılan Sorunlar (Elazığ İli Örneği)". *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 1/3, 40-46.
- Özyürek, A., & Demiray, K. (2010). "Yurtta ve Ailesi Yanında Kalan Ortaöğretim Öğrencilerinin Kaygı Düzeylerinin Karşılaştırılması". *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 11/2, 247-256.
- Recepoğlu, E. (2009). "Taşımali İlköğretim Uygulaması ve Karşılaşılan Sorunlar: Kastamonu İli Örneği". *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 17/2, 427-444.
- Tunç, A. (1992): *Üniversite Yurtları ile Vakıf, Dernek ve Özel Yüksek Öğrenim Yurtlarının Yapısı*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- T.C. MEB Eğitim Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı (EARGED) (2005). "Okul Pansiyonlarının Etkililiğinin Değerlendirilmesi (Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğüne Bağlı Okullar)". Ankara.
- Yalçın, S., & Özdemir, A. (2000). Öğrencilerin Yurt ve Üniversitede Karşılaştıkları Sorunların Yaşantılarına Nasıl Yansıtıldığının, Bu Sorunlarını Çözümlemeye Hangi Yollara Başvurduklarının ve Psiko-Sosyal Servislerden Ne Gibi Yardımlar Almak İstediklerinin Belirlenmesi. Ankara: Kredi ve Yurtlar Kurumu Yayını.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.